
Hva trenger norsk skole for å bli bedre – konsekvenser for ledelse

PROFESSOR OG DIREKTØR SØLVI LILLEJORD

KUNNSKAPSSENTER FOR UTDANNING

HELL 9 FEBRUAR 2018

Kunnskapssenteret ble åpnet i mai 2013

Bredt mandat

Skal oppsummere og formidle forskning

- om alle nivåer
- alle tema (A-Å)

Oppsummere
forskning

Gi råd til KD

Formidle
forskning

Nye
møteplasser

Kjennetegn ved utdanningsforskningen vs. Kunnskapsbehov

Hva er det mulig å konkludere, gitt den forskningen som er tilgjengelig?

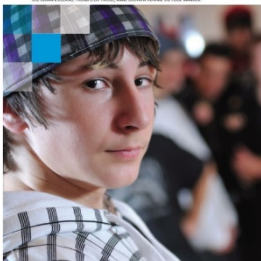
Former for lærervurdering som kan ha positiv innvirkning på skolens kvalitet

En systematisk kunnskapsoversikt

John E. Ellund, Kjetil Berntsen, Erik Skreie, Trond Erik Skreie, Terje R. Engelsen, Arvid Tobi, Peder Paulsen og Erlin Ny. 2014. 128 sider. 2014.

FRAFALL I VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

EN SYSTEMATISK KUNNSKAPSOVERSIKT

TRANSITION FROM KINDERGARTEN TO SCHOOL

— A Systematic Review

Michaela Lewis, Leanne M. Kelly, and Lisa M. Smith

Hvordan fysisk aktivitet i skolen kan fremme elevenes helse, læringsmiljø og læringsutbytte

En systematisk kunnskapsoversikt

Michaela Lewis, Leanne M. Kelly, and Lisa M. Smith

STRESS I SKOLEN

— en systematisk kunnskapsoversikt

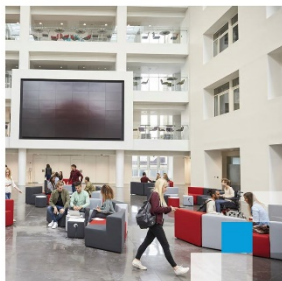
Michaela Lewis, Leanne M. Kelly, and Lisa M. Smith

CAMPUSUTFORMING FOR UNDERVISNING, FORSKNING, SAMARBEID OG LÆRING

— en systematisk kunnskapsoversikt

Michaela Lewis, Leanne M. Kelly, and Lisa M. Smith

Forhold ved skolen med betydning for mobbing

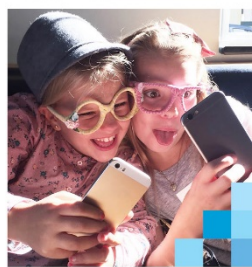
Forskingsoppsummering 2/2014

John E. Ellund, Erik Skreie, Peder Paulsen, Trond Erik Skreie, Terje R. Engelsen, Arvid Tobi, Peder Paulsen og Erlin Ny

EVNERIKE ELEVER OG ELEVER MED STORT LÆRINGSPOTENSIAL

En forskningsoppsummering

Michaela Lewis, Leanne M. Kelly, and Lisa M. Smith

Partnerskap i lærerutdanningen

En forskningsoppsummering

RSU 3/2014

John E. Ellund & Kjetil Berntsen

KUNNSKAPSBASERT SPRÅKARBEID I BARNEHAGER MED FLERSPRÅKLIGE BARN

— en systematisk kunnskapsoppsummering

Michaela Lewis, Leanne M. Kelly, and Lisa M. Smith

LÆRERUTDANNING SOM PROFESJONSUTDANNING

— forutsetninger og prinsipper fra forskning

Et kunnskapsgrunnlag

Michaela Lewis, Leanne M. Kelly, and Lisa M. Smith

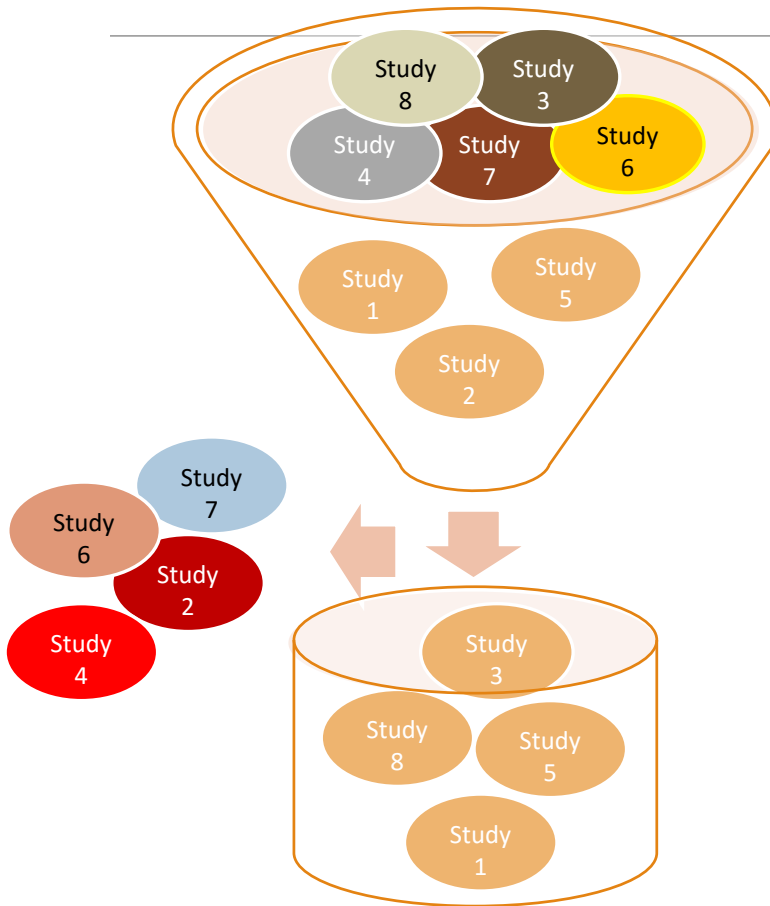

A SYSTEMATIC MAPPING OF THE EFFECTS OF ICT ON LEARNING OUTCOMES

Michaela Lewis, Leanne M. Kelly, and Lisa M. Smith

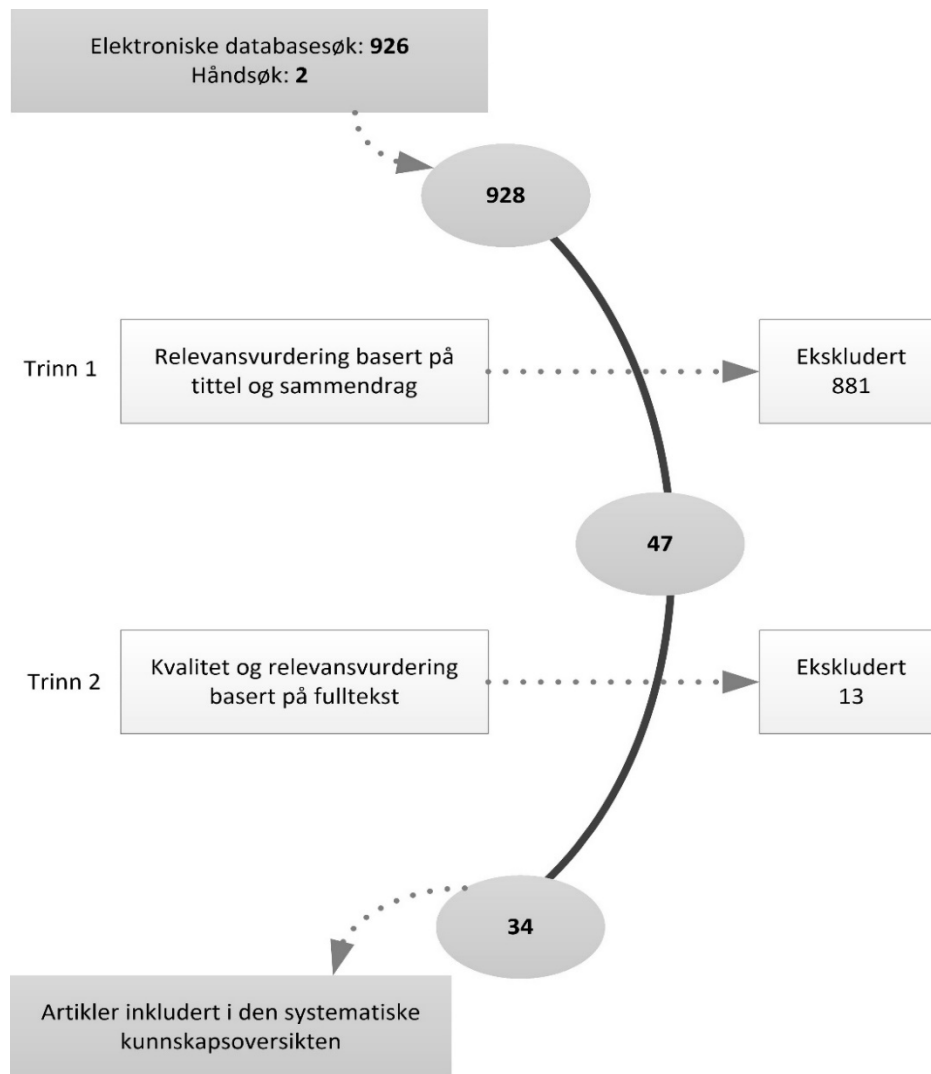

Hva er en systematisk kunnskapsoversikt?

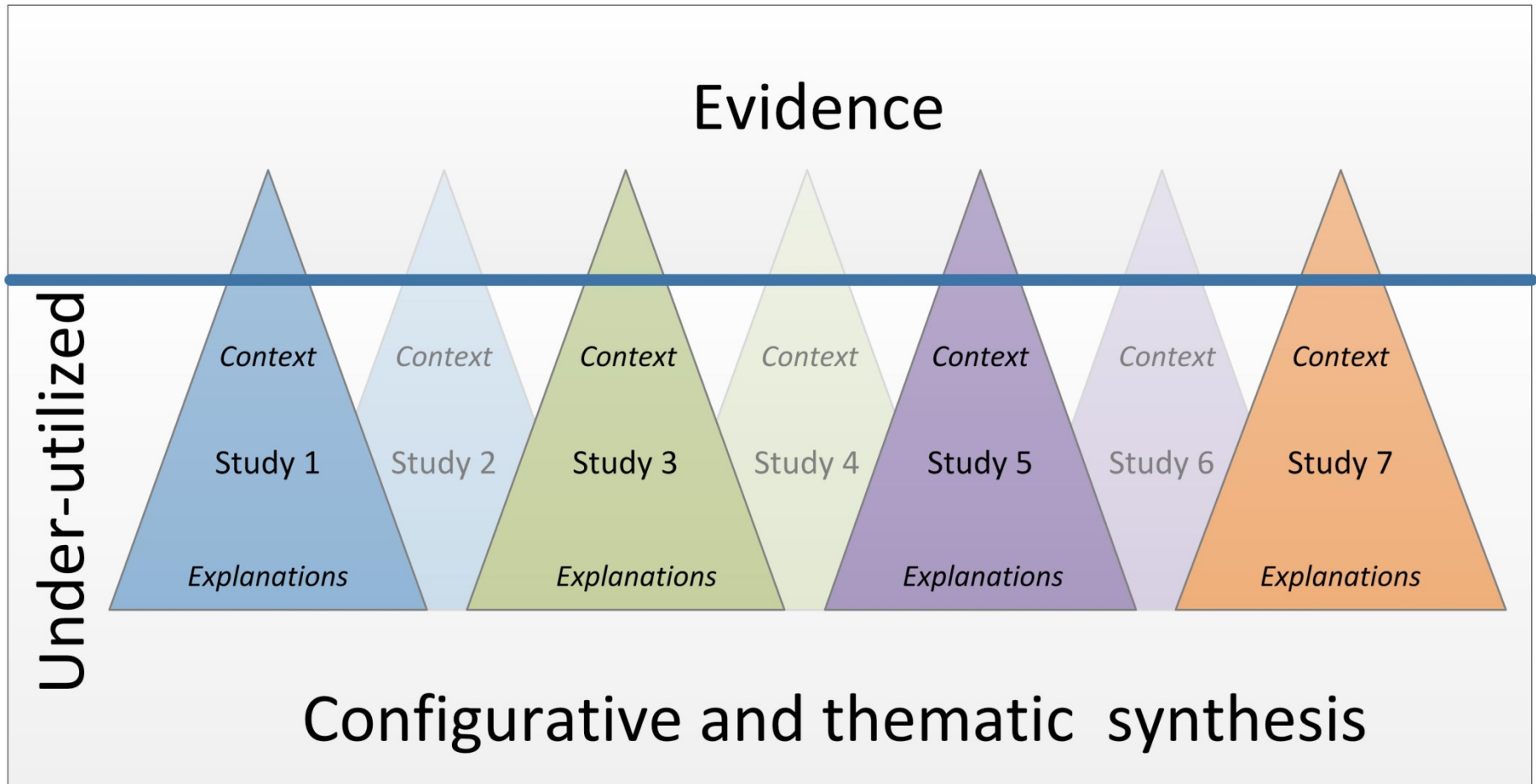

Systematiske kunnskapsoversikter samler og syntetiserer studier om et tema. De gjennomføres på en transparent måte, ved hjelp av et forskningsspørsmål, søkeord, systematiske søk og etablerte kriterier for vurdering av kvalitet og relevans.

Flyttdiagram for Mellomledere i skolen – arbeidsoppgaver og opplæringsbehov

«Bruk» av forskning i utdanning

The EIPPEE Conference 2014

In collaboration with the Norwegian Knowledge Centre for Education

Oslo 14-15 May 2014

Finding a way...

to facilitate the better use of research in education

KNOWLEDGE CENTRE
FOR EDUCATION

www.eippee.eu To register for the conference go to <http://bit.ly/J6FpGu>

KSU har bidratt i parallelle policyprosesser hvor målet har vært å styrke lærerprofesjonen

Lærervurdering

Former for lærervurdering som kan ha positiv innvirkning på skolens kvalitet

En systematisk kunnskapsoversikt

Solvei Lillejord, Kristin Bernt, Erik Baud, Trond Eiljo Hauge, Therese N. Høyenbeck, Astrid Tolo, Peder Fisher-Griffiths og Jens-Christian Sineby

Frafall i videregående opplæring

FRAFALL I VIDEREGÅENDE OPPLÆRING
EN SYSTEMATISK KUNNSKAPSOVERSIKT

Solvei Lillejord, Kristoffer Halvorsrud, Erik Rujd, Konrad Morgan, Tor Frey, Peder Fisher-Griffiths, Ole Johan England, Trond Eiljo Hauge, Anne Østvath Kjørne og Tese Manger

Fysisk aktivitet i ungdomsskolen

Hvordan fysisk aktivitet i skolen kan fremme elevers helse, læringsmiljø og læringsutbytte

En systematisk kunnskapsoversikt

Solvei Lillejord, Andre Vågan, Lottin Johanson, Kristin Bernt og Erik Rujd

Bygge videre på systematiske reviews

Conference presentations

Lillejord, Elstad & Kavli (2018) Teacher Evaluation as a Wicked Policy Problem – special issue

Journal publication

Journal publication

KSU har oppsummert forskning for Stortingsmeldinger og NOU'er

Overgang fra barnehage til skole

TILTAK MED POSITIV INNVIRKNING PÅ BARNES
OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE
– En systematisk kunnskapsoversikt

UTLEGG: S. BØHLE, K. ANDVORSKJOL, K. RYGG, E. A. FRETTE, I.

Mobbing

Forhold ved skolen med
betydning for mobbing

Forskningsoppsummering 2/2014

Silje Lilljestrøm, Erik Østet, Peder Fjorheim,
OleGunnar Kravén, Bernt Aabø, Håvard

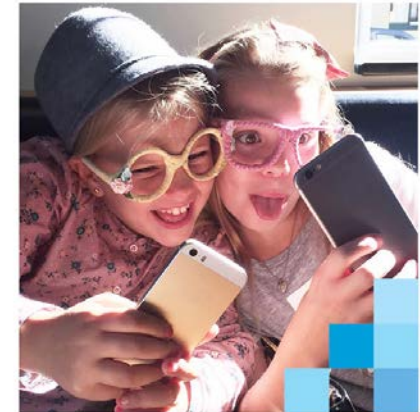
Høyt presterende elever

EVNERIKE ELEVER OG ELEVER MED STORT
LÆRINGSPOTENSIAL

En forskningsoppsummering

KRISTIN BØHLE, SØLV LILLEGØRD & LOTTI JOHNSSON

KSU bidrar i utviklingsarbeid

ProTed (Senter for fremragende lærerutdanning, UiO og UiT)

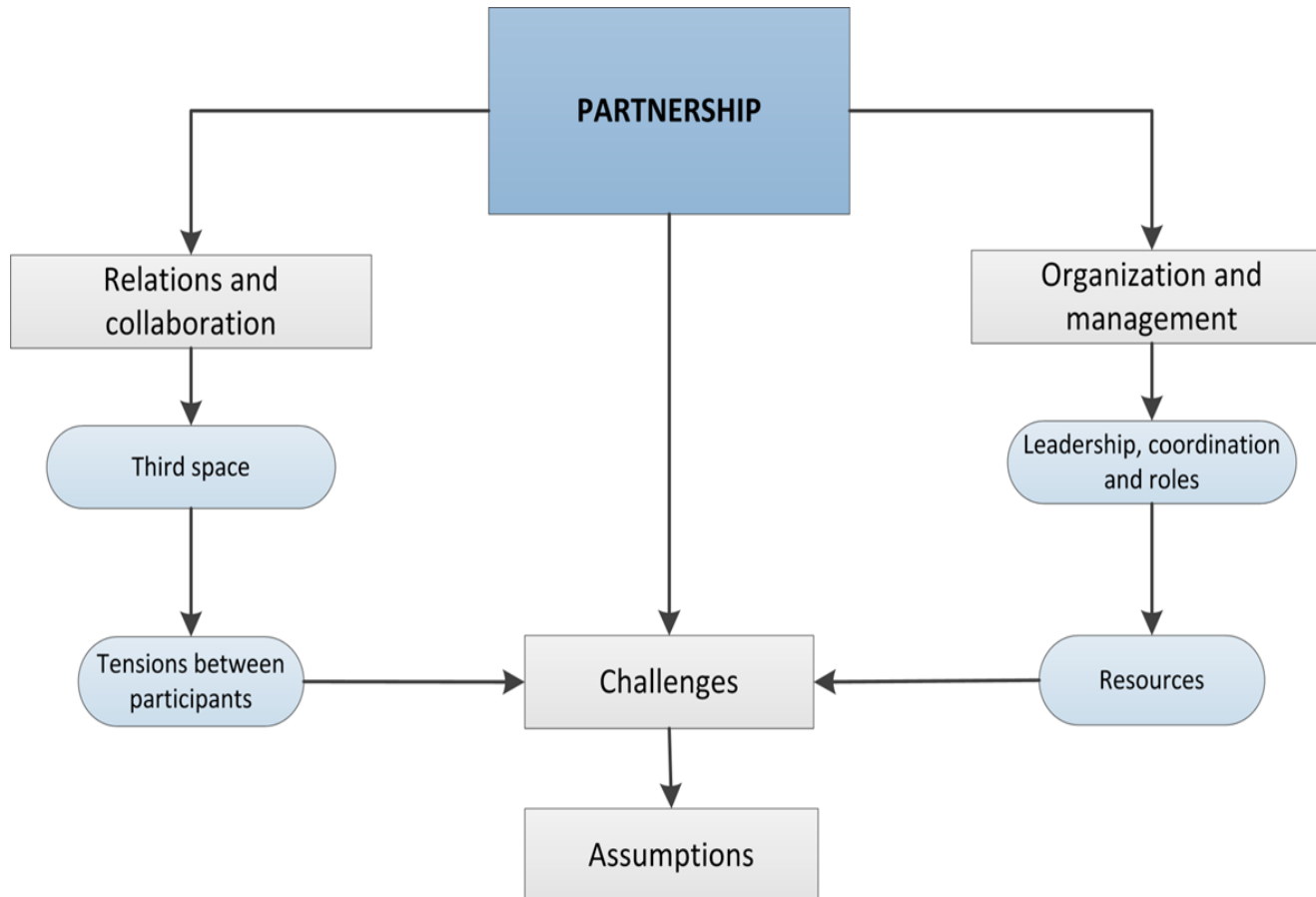
Ba KSU om kunnskapsgrunnlag for videreutvikling av modeller for partnerskap i universitetsskoleprosjektet

Lillejord, S., & Børte, K. (2016). Partnership in teacher education—a research mapping. *European Journal of Teacher Education*, 39(5), 550-563. Selected as one of 14 articles published the last 10 years to celebrate the Journal's 40th Jubilee and made Open Access

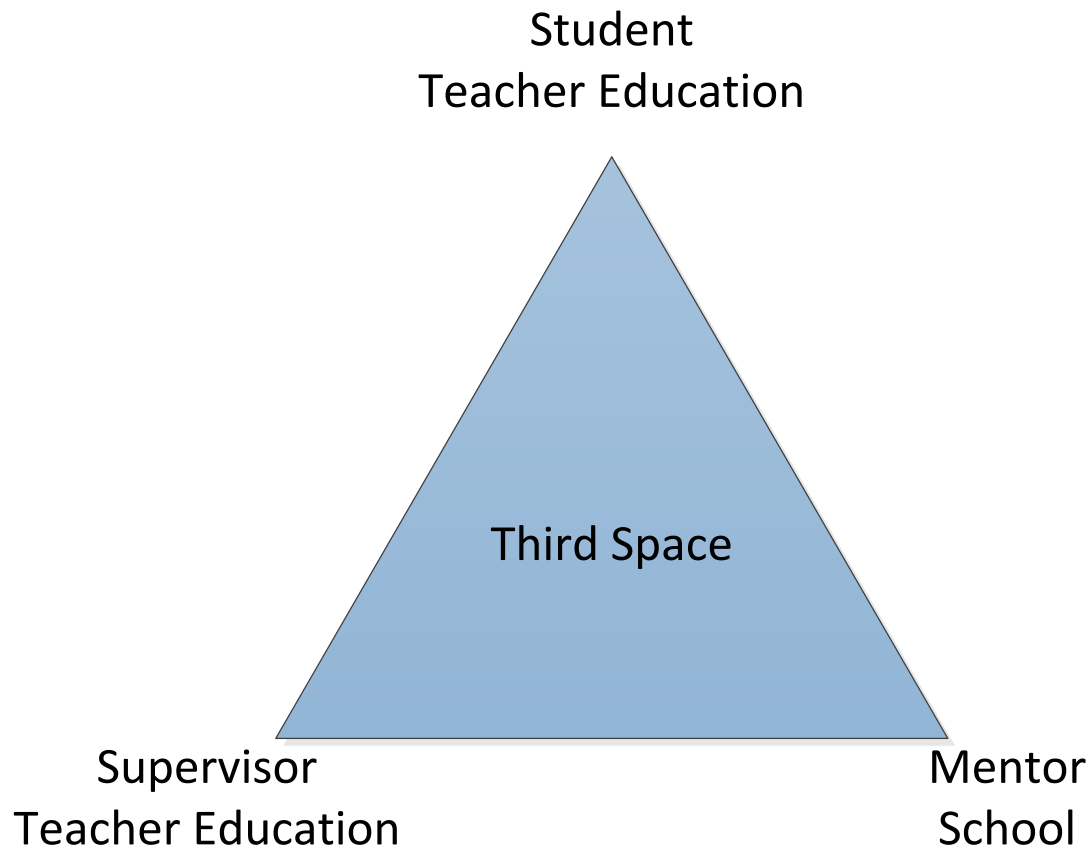

Kartlegging og analyse av studiene

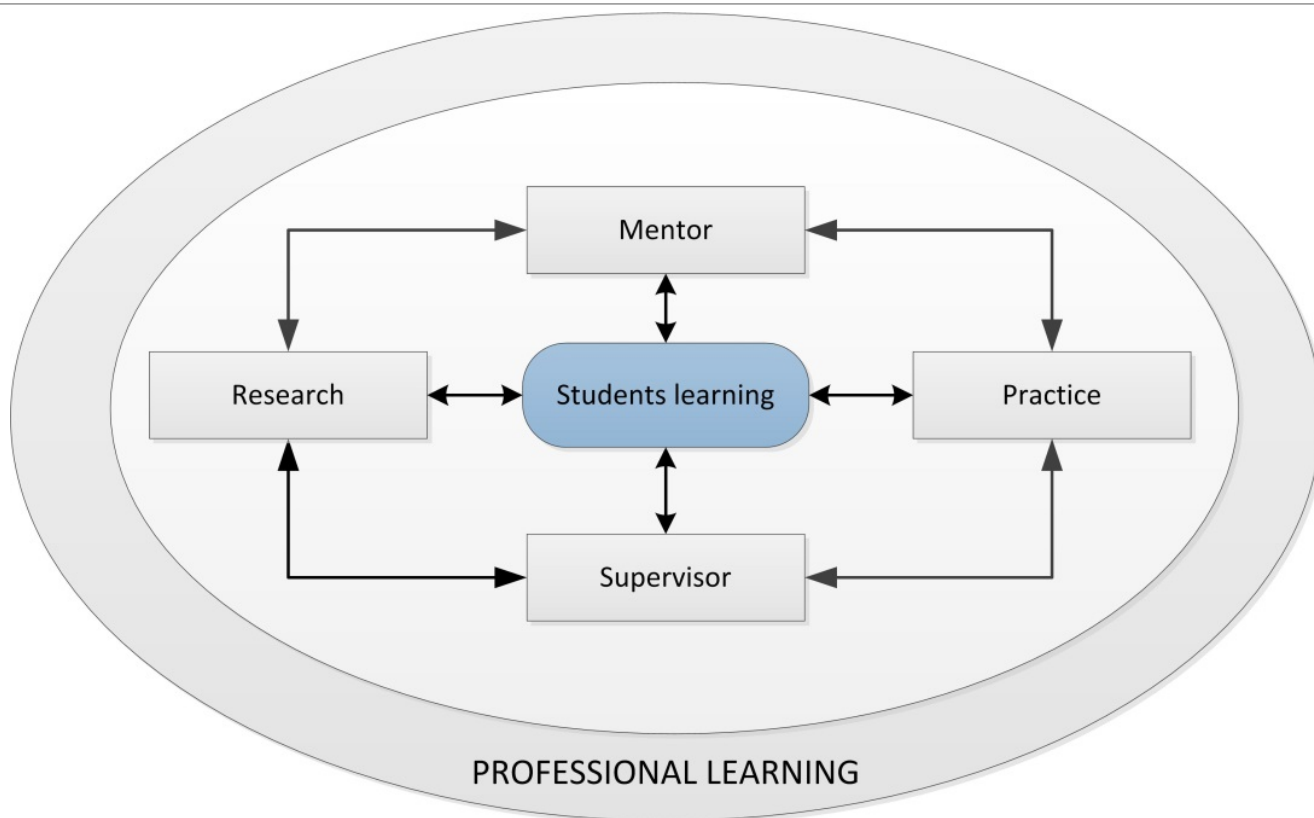

Et hovedproblem identifisert i flere av studiene

Å få i gang lærende prosesser må være utdanningssektorens profesjonskompetanse

KS har spurt om KSU kan oppsummere forskning om mellomledere i skolen

---

Hva kjennetegner mellomlederens arbeidssituasjon, og hva er deres kunnskapsbehov?

Hva sier forskningen om mellomlederes arbeidssituasjon i skolen?

A: 40 år med forskning viser, entydig, at mellomledere i skolen har en ganske triviell jobbsituasjon som verken forbereder dem på en rektorstilling eller bygger deres kompetanse.

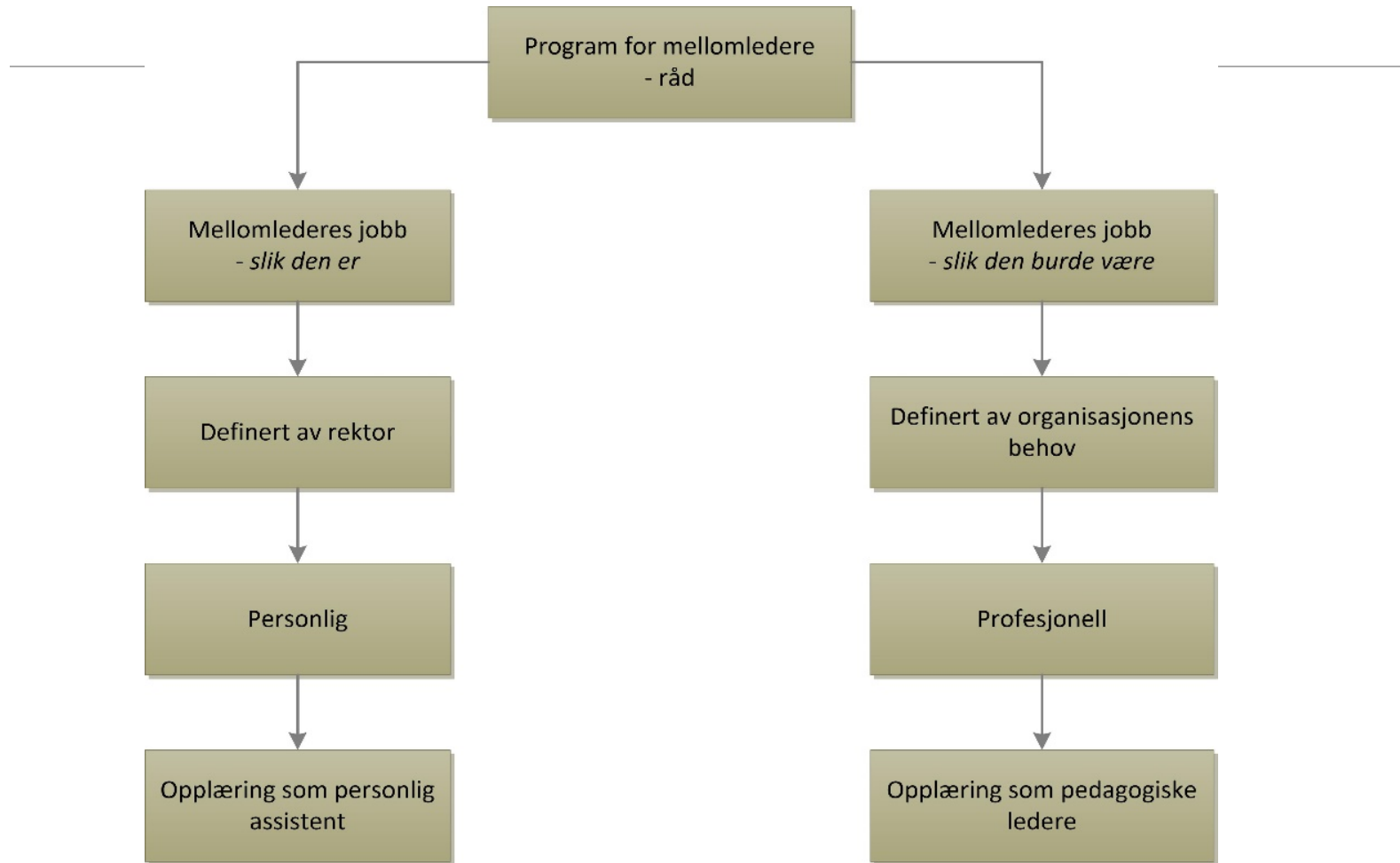
B: I stedet, mener forskerne, bør de være pedagogiske ledere

- ❖ Observere lærernes undervisning
- ❖ Gi lærerne tilbakemeldinger på undervisningen
- ❖ hjelpe lærerne med å implementere reformer

C: Hvordan kan **A** kombineres med **B** (forslag fra forskningen) – og hva blir implikasjonene når vi skal gi råd for utforming av program?

Dilemma når vi skal gi råd

Personlig jobbsituasjon	Profesjoners jobbsituasjon
<ul style="list-style-type: none"> Arbeidsoppgaver delegeres ad hoc, av rektor Mellomledere er ledere bare i relasjon til rektor 	<ul style="list-style-type: none"> Jobben handler om å følge standarder og arbeidsprosesser som profesjonen har utviklet, slutter seg til og kontinuerlig fornyer og forbedrer
Personlig autoritet	Profesjoners autoritet
<ul style="list-style-type: none"> Autoritet er noe rektor gir og tar 	<ul style="list-style-type: none"> Autoritet kommer med utdanning, kvalifisering, spesialisering og kollektiv kontinuerlig forbedring
Personlig kunnskap	Profesjonskunnskap
<ul style="list-style-type: none"> Kunnskap kommer fra egen og kollegaers erfaring 	<ul style="list-style-type: none"> Felles kunnskapsbase som vurderes og valideres i profesjonsfellesskapet
Personlige relasjoner	Profesjoners relasjoner
<ul style="list-style-type: none"> En mer erfaren kollega som fungerer som mentor er den foretrukne kunnskapskilden 	<ul style="list-style-type: none"> Profesjonskunnskapen har to sentrale kilder: Forskning og anerkjent god praksis
Personlige læringsfellesskap	Profesjoners læringsfellesskap
<ul style="list-style-type: none"> Kunnskap utveksles (fra mentor til mellomleder) gjennom samtaler i trygge og uformelle omgivelser 	<ul style="list-style-type: none"> Kunnskap utvikles, presenteres, kritiseres og forbedres i profesjonsfellesskapet

Erfaring

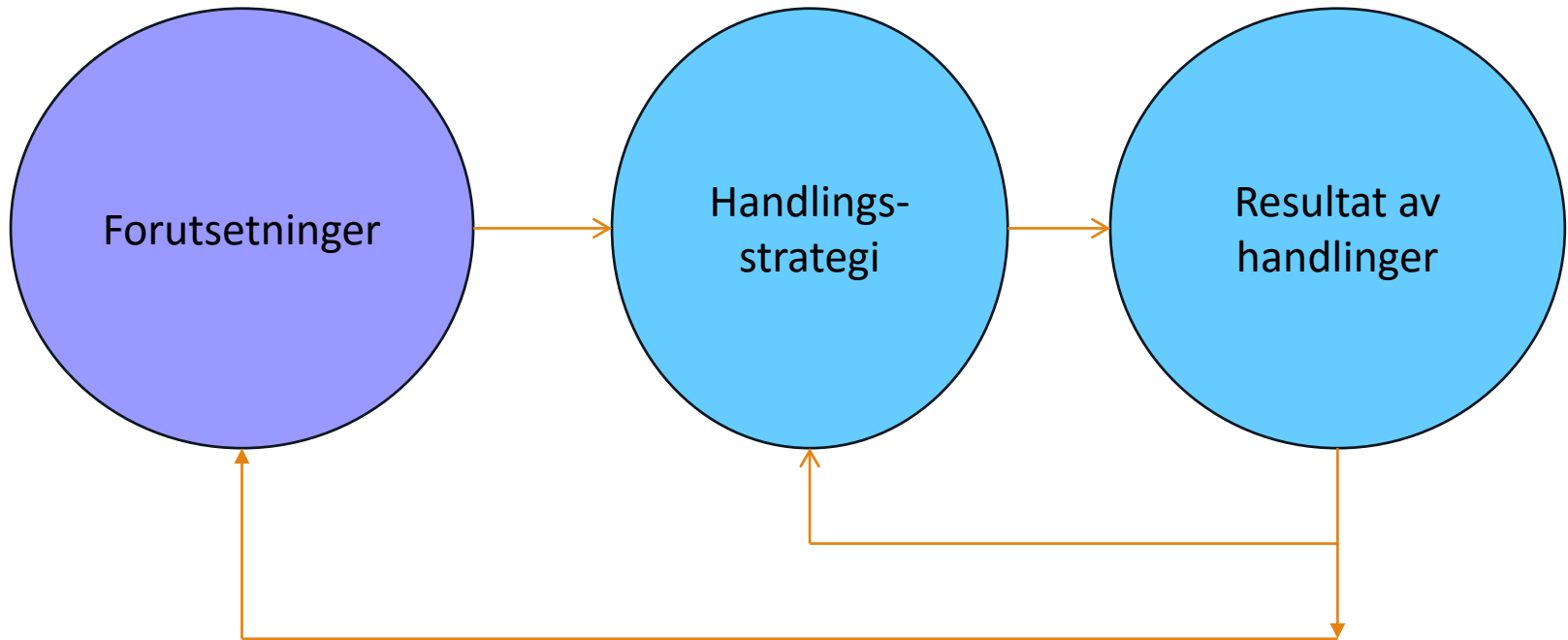
---

27 av 34 artikler finner at *erfaring* er den viktigste (og eneste) kunnskapskilden for mellomledere

- Lang erfaring
- Praktisk erfaring
- Dele erfaring (med en mentor)
- Mangel på erfaring
  - Studiene finner at mellomlederne mangler erfaring på disse områdene: Skoleutvikling; innovasjon; formativ tilbakemelding på lærernes arbeid; spesialundervisning; hvordan man kan analysere og bruke data; lede planleggingsprosesser, fagdidaktikk og pedagogisk ledelse.

Enkelkrets- og dobbelkrets læring

Argyris & Schön 1978

Takk for at dere hørte på

